

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Резюме на становището на Европейския надзорен орган по защита на данните относно мандата за преговори за сключване на международно споразумение относно обмена на лични данни между Европол и правоприлагащите органи на Нова Зеландия

(Пълният текст на настоящото становище може да се намери на английски, френски и немски език на уебсайта на ЕНОЗД www.edps.europa.eu)

(2020/C 182/08)

На 30 октомври 2019 г. Европейската комисия прие Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за сключване на споразумение между Европейския съюз и Нова Зеландия относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и новозеландските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма. Целта на предвиденото Споразумение е осигуряването на правното основание за предаването на лични данни съответно между Европол и компетентните органи на Нова Зеландия, за да се подпомогнат и засилят действията и взаимното им сътрудничество за предотвратяване на тежката международна престъпност и тероризма и за борба с тях, като същевременно се осигурят подходящи гаранции по отношение на защитата на правото на неприкосновеност на личния живот, личните данни и други основни права и свободи на физическите лица.

Предаването на лични данни, събрани в контекста на наказателни разследвания и допълнително обработени от Европол с цел изготвяне на разузнавателна информация за престъпността, може да оказва значително въздействие върху живота на засегнатите физически лица. Поради тази причина с международното споразумение трябва да се гарантира, че ограниченията на правата на неприкосновеност на личния живот и на защита на данните във връзка с борбата срещу тежката престъпност и тероризма се прилагат само доколкото е строго необходимо.

Европейският надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) отбелязва, че Нова Зеландия има добре установено национално законодателство в областта на защитата на данните и независим орган за защита на данните, който има компетентността да извършва надзор и над правоприлагащите органи. Освен това ЕНОЗД оценява факта, че Комисията е включила в предложението мандат за преговори с Нова Зеландия редица специфични препоръки, които ЕНОЗД вече е изразил в своето Становище 2/2018 относно осем мандата за преговори за сключване на международни споразумения, позволяващи обмен на данни между Европол и трети държави.

Следователно целта на препоръките в настоящото Становище е да се пояснят и, ако е необходимо, да се доразвият гаранциите и проверките във връзка със защитата на личните данни, като се отчита специфичният контекст на Нова Зеландия. За тази цел ЕНОЗД препоръчва:

- решението на Съвета за разрешаване на започването на преговори съгласно член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) да съдържа препратка не само към процесуалното правно основание, но и към съответното материалноправно основание, което следва да включва член 16 от ДФЕС;
- в съответствие с принципа на ограничаване в рамките на целта предвиденото Споразумение следва изрично да съдържа списък с престъпления, във връзка с които биха могли да се обменят лични данни;
- с оглед на прилагането на практика на принципа на ограничение на съхранението бъдещото Споразумение следва специфично да предвижда периодичен преглед на необходимостта от съхранение на предадените лични данни;
- като се има предвид значението на правото на информация за упражняването на останалите права на защита на данните, Споразумението следва да включва ясни и подробни правила относно информацията, която следва да бъде предоставена на субектите на данни.

И накрая, ЕНОЗД очаква, в съответствие с член 42 от Регламент (ЕС) 2018/1725, да се консултира с него в по-късните етапи от финализирането на проекта на споразумението. ЕНОЗД остава на разположение за допълнителни консултации по време на преговорите.

1. Въведение и контекст

1. Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета ⁽¹⁾ (наричан по-нататък „Регламент за Европол“), предвижда специфични правила относно предаването на данни от Европол извън ЕС. В член 25, параграф 1 от този регламент се посочват правните основания, на които Европол може законно да предава лични данни на органи на трети държави. Едно от възможните основания е решение на Комисията относно адекватното ниво на защита на личните данни в съответствие с член 36 от Директива (ЕС) 2016/680, с което се установява, че третата държава, на която Европол предава данни, гарантира адекватно ниво на защита. Тъй като в момента няма такова решение за адекватност, другата алтернатива за редовното предаване от Европол на данни на трета държава би била сключването на обвързващо международно споразумение между ЕС и приемащата трета държава, с което да се въведат адекватни гаранции по отношение на защитата на неприкосновеността на личния живот и други основни права и свободи на физическите лица.
2. Понастоящем няма правно основание за редовен и структуриран обмен на лични данни между Европол и правоприлагащите органи на Нова Зеландия. Европол и полицията на Нова Зеландия подписаха работно споразумение през април 2019 г. Това споразумение предвижда рамка за структурирано сътрудничество на стратегическо равнище, включително сигурна линия, която дава възможност за сигурна директна комуникация, а Нова Зеландия назначи служител за връзка в Европол. В споразумението обаче не се предвижда правна основа за обмен на лични данни.
3. Комисията счита за необходимо Нова Зеландия да бъде добавена като приоритетна държава, за да стартират преговори в краткосрочен план в светлината на политическата стратегия, изложена в Европейската програма за сигурност ⁽²⁾, Заклученията на Съвета относно външната дейност на ЕС за борба с тероризма ⁽³⁾, Глобалната стратегия ⁽⁴⁾ и оперативните нужди на правоприлагащите органи в ЕС. Комисията подчертава, че потенциалните ползи от по-близкото сътрудничество са демонстрирани и от последващите действия във връзка с атаката в Крайстчърч през март 2019 г. Нова Зеландия отправи официално искане за инициативата на 23 август 2019 г.
4. На 30 октомври 2019 г. Европейската комисия прие Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за сключване на споразумение между Европейския съюз и Нова Зеландия относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и новозеландските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма ⁽⁵⁾ (наричана по-нататък „Препоръката“). Приложението към препоръката (наричано по-нататък „приложението“) определя указанията на Съвета към Комисията за водене на преговори, т.е. целите, които Комисията следва да се стреми да постигне от името на ЕС в хода на преговорите.
5. Целта на предвиденото Споразумение е да се осигури правното основание за предаването на лични данни съответно между Европол и компетентните органи на Нова Зеландия, за да се подпомогнат и засилят действията на компетентните органи на тази държава и на държавите членки, както и тяхното взаимно сътрудничество за предотвратяване на тежката международна престъпност и тероризма и за борба с тях, като същевременно се осигурят подходящи гаранции по отношение на защитата на правото на неприкосновеност на личния живот, личните данни и основните права и свободи на физическите лица ⁽⁶⁾.
6. Съгласно член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 Комисията трябва да се консултира с ЕНОЗД след приемането на предложение за препоръка към Съвета по член 218 от ДФЕС, когато има въздействие върху защитата на правата и свободите на физическите лица по отношение на обработването на лични данни.
7. Освен това в съображение 35 от Регламента за Европол е предвидено, че „[к]огато е подходящо и в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725, Комисията следва да може да се консултира с Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) преди и по време на преговорите по международно споразумение“ между ЕС и трета държава, за да даде възможност за обмен на данни между Европол и органите на тази трета държава.
8. ЕНОЗД приветства факта, че беше консултиран относно препоръката от Европейската комисия, и очаква, че в преамбюла на решението на Съвета ще бъде включена препратка към настоящото становище. Настоящото становище не засяга каквито и да било допълнителни коментари, които ЕНОЗД би могъл да направи въз основа на допълнителната налична информация на по-късен етап.

⁽¹⁾ ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53.

⁽²⁾ COM(2015) 185 final.

⁽³⁾ Документ № 10384/17 на Съвета от 19 юни 2017 г.

⁽⁴⁾ Обща визия, общи действия: по-силна Европа — глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз <http://europa.eu/globalstrategy/en>

⁽⁵⁾ COM(2019) 551 final.

⁽⁶⁾ Вж. Директива 1 от приложението.

4. Заключение

27. Предаването на лични данни, събрани в контекста на наказателни разследвания и допълнително обработени от Европол с цел изготвяне на разузнавателна информация за престъпността, може да оказва значително въздействие върху живота на засегнатите физически лица, тъй като тези данни потенциално ще се използват в наказателни преследвания в приемащата държава съгласно нейното национално право. Следователно с международното споразумение трябва да се гарантира, че ограниченията на правата на неприкосновеност на личния живот и на защита на данните във връзка с борбата срещу тежката престъпност и тероризма се прилагат само доколкото е строго необходимо.
28. ЕНОЗД приветства целта на мандата за преговори, за да се гарантира зачитането на основните права и да се спазват принципите, признати от Хартата, и по-специално правото на неприкосновеност на личния и на семейния живот, признато в член 7 от Хартата, правото на защита на личните данни в член 8 от Хартата и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес в член 47 от Хартата. ЕНОЗД оценява факта, че Комисията е включила в предложението мандат за преговори с Нова Зеландия редица специфични препоръки, които ЕНОЗД вече е изразил в своето Становище 2/2018 относно осем мандата за преговори за сключване на международни споразумения, позволяващи обмен на данни между Европол и трети държави.
29. Препоръките на ЕНОЗД в настоящото Становище имат за цел да пояснят и, ако е необходимо, да доразвият гаранциите и проверките в бъдещото Споразумение относно защитата на личните данни в специфичния контекст на Нова Зеландия. Те не накърняват каквито и да било допълнителни препоръки, които ЕНОЗД би могъл да направи въз основа на допълнителната налична информация по време на преговорите.
30. За тази цел ЕНОЗД повтаря позицията си от предишните си становища⁽⁷⁾, че решението на Съвета за разрешаване на започването на преговори съгласно член 218 от ДФЕС следва да съдържа препратка не само към процесуалното правно основание, но и към съответното материалноправно основание, което следва да включва член 16 от ДФЕС. Освен това, в съответствие с принципа на ограничаване в рамките на целта, бъдещото Споразумение следва изрично да съдържа списъка с престъпления, във връзка с които биха могли да се обменят лични данни. Също така, за да се гарантира прилагането на практика на принципа на ограничение на съхранението, бъдещото Споразумение следва специфично да предвижда периодичен преглед на необходимостта от по-нататъшно съхранение на предадените лични данни. И накрая, като се има предвид специалното значение на правото на информация за упражняването на останалите права на защита на данните, ЕНОЗД подчертава нуждата от ясни и подробни правила относно информацията, която следва да бъде предоставена на субектите на данни.
31. ЕНОЗД остава на разположение на Комисията, Съвета и Европейския парламент, за да предоставя съвети на следващите етапи от този процес. Коментарите в настоящото становище не засягат каквито и да било допълнителни коментари, които ЕНОЗД би могъл да направи, тъй като впоследствие могат да възникнат и да бъдат разгледани и други въпроси, след като бъде предоставена допълнителна информация. В този смисъл ЕНОЗД очаква да се допитат до него на по-късен етап относно разпоредбите на проекта на Споразумението преди неговото финализиране.

Брюксел, 31 януари 2020 г.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
Европейски надзорен орган по защита на данните

⁽⁷⁾ Вж. Становище 6/2019 на ЕНОЗД относно мандата за преговори за сключването на Споразумение между ЕС и Япония за прехвърляне и използване на резервационни данни на пътниците, Становище 2/2019 на ЕНОЗД относно мандата за водене на преговори за Споразумение между ЕС и САЩ относно трансграничния достъп до електронни доказателства и Становище 3/2019 на ЕНОЗД относно участието в преговорите с оглед на Втори допълнителен протокол към Конвенцията от Будапеща за престъпленията в кибернетичното пространство, достъпни на https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/our-work-by-type/opinions_en